

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 22 maja 2018 r.

Poz. 2813

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE Nr 174/2018 WOJEWODY KUJAWSKO - POMORSKIEGO

z dnia 21 maja 2018 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389 i poz. 2495), po zasięgnięciu opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy o nazwie Krasickiego położonej w mieście Radziejów, nadaje się nazwę Kazimierza I Kujawskiego.

§ 2. Zarządzenie zastępcze podlega wykonaniu przez Burmistrza Miasta Radziejów.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada Miasta Radziejów nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała w wyznaczonym przez ustawodawcę terminie zmiany nazwy ul. Krasickiego (jako odnosząca się do Janka Krasickiego). W związku z powyższym Wojewoda Kujawsko-Pomorski zwrócił się pismem z dnia 20 października 2017 r. (znak: WNK.IV.4130.1.50.2017), w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN) o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia ustawy w życie z normą art. 1 ustawy. Wyżej wymienione pismo wpłynęło do IPN w dniu 20 października 2017 r. Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na

opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Przedmiotowa opinia wpłynęła do organu nadzoru w dniu 30 kwietnia 2018 r. (pismo z dnia 25 kwietnia 2018 r. znak: BUW-940-22(22)/18).

W ocenie wojewody, nazwa ulicy Krasickiego jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. Jak wynika z opinii IPN, Jan Krasicki (1919–1943) – ps. „Kazik”, był młodzieżowym działaczem i agitatorom stalinowskim, funkcjonariuszem Komsomołu we Lwowie, następnie członkiem grup dywersyjnych, członkiem Polskiej Partii Robotniczej i Gwardii Ludowej, formalnie ogłoszonym przewodniczącym Związku Walki Młodych.

Urodził się 2 września 1919 r. w Sowlinach pod Limanową, w rodzinie inteligenckiej. Jego ojciec przed wojną pełnił funkcje inspektora oświatowego. W 1937 r. Jan Krasicki ukończył gimnazjum w Święcanach. Rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim. Tam wstąpił do Organizacji Młodzieży Socjalistycznej „Życie”, która pozostawała pod wpływami nielegalnych ugrupowań – Komunistycznej Partii Polski i Komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej. Nawiązał też bezpośrednie kontakty z działaczami KPP. Po wrześniu 1939 roku przedostał się na tereny okupacji sowieckiej – do Lwowa. W roku akademickim 1940–1941 został przyjęty na studia prawnicze na „Lwowskim Uniwersytecie Państwowym im. Iwana Franki”. W okresie skierowanych w polską ludność sowieckich represji, masowych deportacji i terroru aktywnie włączył się w działalność na rzecz propagowania stalinizmu wśród polskiej i ukraińskiej młodzieży. Został przewodniczącym Związku Zawodowego Studentów i Pracowników Naukowych wydziału prawniczego. W 1940 r. rozpoczął starania o przyjęcie do stalinowskiego Komunistycznego Związku Młodzieży (Komsomoł). Jego zabiegi zostały uwieńczone powodzeniem, co było dowodem zaufania sowieckich władz do Krasickiego jako wyróżniającego się agitatora politycznego. W początkach 1941 roku został II Sekretarzem Miejskiego Komitetu Komsomołu we Lwowie. Wiosną 1941 roku był członkiem delegacji studentów na spotkanie z I Sekretarzem Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Ukrainy Nikitą Chruszczowem. Organizował koła komsomolskie w zakładach pracy, urządzał odprawy dla agitatorów i wykładowców politycznych, którzy mieli organizować obowiązkowe spotkania polityczne, tzw. „masówki” dla robotników. Stał się wówczas bohaterem sowieckich reportaży propagandowych w lwowskiej prasie i w radio. Po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w czerwcu 1941 roku był pod szczególną ochroną służb sowieckich – wraz z władzami lwowskiego Komsomołu ewakuowano go na wschód. W Moskwie został wytypowany do grupy Polaków, którzy mieli zostać przerzuceni do Polski w celu realizacji zadań dywersyjnych oraz wytycznych stalinowskiej polityki i taktyki propagandowej na ziemiach polskich. Po przeszkoleniach służb specjalnych, zakamuflowanych jako Szkoła Kominternowska, mieszcząca się w m. Puszkino i w Kuszarenkowie nad Ufą, włączono go do tzw. drugiej grupy inicjatywnej, która, po przerzuceniu do kraju 20 maja 1942 r., zasiłała kierownicze kadry komunistycznej konspiracji – w ramach PPR i tworzonej wraz z nią Gwardii Ludowej. Od czerwca 1942 r. do marca 1943 roku był kierownikiem łączności radiowej KC PPR z Moskwą oraz członkiem bojówki specjalnej, podległej władzom partii. Brał udział w różnego rodzaju akcjach zbrojnych GL, w tym w akcji na Komunalną Kasę Oszczędności w Warszawie 30 listopada 1942 r., w której zdobyto olbrzymie fundusze na działalność konspiracyjną i propagandową. Zajmował się również szkoleniem politycznym i wojskowym młodych członków GL. Jako człowiek szczególnego zaufania w grudniu 1942 r. wraz z M. Hejmanem dokonał zabójstwa dowódcy Gwardii Ludowej – Bolesława Mołojca. Było ono elementem wewnętrznych rozgrywek i walki o władzę w łonie partii komunistycznej. Kiedy PPR ogłosił w lipcu 1943 roku powstanie Związku Walki Młodych – Krasicki formalnie był zaliczany do grupki osób występujących jako władze ZWM. W rzeczywistości w latach okupacji niemieckiej ZWM był przede wszystkim formułą propagandową – w gruncie rzeczy nieformalną i nieliczną grupką młodych członków bojówek i oddziałów PPR, redagującą od lutego 1943 r. propagandowe pismo konspiracyjne „Walka Młodych”, skupiającą ludzi jedynie z Warszawy i okolic. Realne struktury ZWM, jako partyjnej „młodzieżówki” PPR, zaczęto tworzyć dopiero po zajęciu centralnej Polski przez Armię Czerwoną. Propagandowo głoszono, że pierwszą przewodniczącą ZWM była Hanna Szapiro (Hanka Sawicka), która z ramienia PPR odpowiadała za redakcję „Walki Młodych”. Krasicki został jej następcą (po jej śmierci w marcu 1943 r.): jako redaktor naczelny pisma – formalnie był także „przewodniczącym ZWM”. Latem 1943 r. na polecenie zwierzchników ściągnął do Warszawy Bolesława Bieruta, wówczas zakonspirowanego członka sowieckiej siatki dywersji w Mińsku na Białorusi. Wkrótce po powrocie został w Warszawie 2 września 1943 roku aresztowany i zginął podczas próby ucieczki. W okresie PRL-u nie eksponowano nadmiernie jego działalności na rzecz ZSRR i aktywności w propagowaniu kultu Stalina, całkowicie przemilczając, że był sowieckim agitatorom w czasach krwawych represji i deportacji ludności polskiej z ziem wschodnich w latach 1939–1941. Z reguły przemilczano także jego udział w zabójstwie Mołojca, co uznawano za temat niewygodny. Zgodnie z zasadami ówczesnej propagandy kreowano go natomiast na patrona młodzieży – rzekomo bohatera walk o niepodległość Polski i wzór patriotyzmu. Jego imię nadawano licznym

ulicom, szkołom i organizacjom. Został m.in. patronem powstałego w 1957 r. Związku Młodzieży Socjalistycznej, a także Wyższej Szkoły Lotniczej w Dęblinie.

Tym samym ocenić należy, że fakt honorowania wskazanej postaci w nazwie ulicy sprawia, że posiada ona charakter nazwy upamiętniającej osobę symbolizującą komunizm.

Biorąc pod uwagę brzmienie przepisów art. 1 i art. 6 ust. 1 ustawy należy stwierdzić, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Organ nadzoru jest zatem zobligowany – na mocy przepisu art. 6 ust. 2 ustawy – do wydania zarządzenia zastępczego, nadającego ulicy o nazwie Krasickiego w mieście Radziejów nową nazwę: Kazimierza I Kujawskiego.

Kazimierz I Kujawski (ok. 1211-1267) – drugi syn Konrada I Mazowieckiego i Agafii, księżniczki ruskiej. Książę kujawski od 1230/3, w wielkopolskim Łądzie 1239-1261, wyszogrodzki od 1242, sieradzki 1247-1261, łęczycki od 1247, dobrzyński od 1248. Protoplasta kujawskiej linii Piastów. Był trzykrotnie żonaty. Pierwszą żoną była nieznana bliżej Jadwiga. Małżeństwo pozostało bezdzielne. Ze związku z drugą żoną – Konstancją, córką księcia śląskiego Henryka II Pobożnego, doczekał się dwóch synów – Leszka Czarnego i Siemomysła. Z ostatnią żoną - księżniczką opolską Euforozyną, miał trzech synów: Władysława Łokietka, Kazimierz II i Siemowita dobrzyńskiego, oraz córkę Eufemię, żonę Jerzego, ks. halickiego. W 1252 roku Kazimierz I Kujawski wydał zezwolenie na lokację Radziejowa.

Na podstawie art. 5 ustawy, pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

POUCZENIE

Na niniejsze zarządzenie zastępcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy w terminie 30 dni od daty doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski
Mikołaj Bogdanowicz